

ADVIES

Datum advies: 20-05-2019

Onderwerp: Beleidskader sociaal domein 2019-2021

Betreffende stuk: Opgesteld: 9-05-2019
Ontvangen: 9-5-2019

Geacht college,

Hierbij ontvangt u het advies van de participatieraad aangaan bovengenoemd onderwerp. De participatieraad heeft aangaande het betreffende voorstel overleg gevoerd met de Raad voor Cliëntenparticipatie.

De betreffende notitie bevat het kader waarbinnen de gemeente vorm en inhoud wil geven aan haar beleid m.b.t. het sociale domein. De gemeente formuleert daartoe drie uitgangspunten en concentreert zich verder op een 7-tal thema's. In een latere fase zal de gemeente een uitvoeringsplan presenteren.

De participatieraad heeft met grote belangstelling kennis genomen van dit beleidskader en geeft hieronder antwoord op de aan haar gestelde vragen aangaande het voorstel Beleidskader Sociaal Domein 2019-2021. Te zijner tijd zou de participatieraad graag willen adviseren over de uitvoeringsplannen.

A. De uitgangspunten

De Participatieraad adviseert positief over de drie uitgangspunten voor het beleid in het sociaal domein:

1. 'De visie van positieve gezondheid is de basis onder ons beleid'

Op zich is deze visie duidelijk en waardevol, al blijft het een uitdaging en verantwoordelijkheid voor de gemeente om te voorzien in passende zorg en aandacht voor hen die onvoldoende in staat zijn, tijdelijk of blijvend, de regie over hun leven te nemen. Daarbij is actieve signalering – door gemeente en derden – noodzakelijk, aangezien kenmerk van het ontbreken van adequate regie over eigen leven ook is dat betrokkenen niet de juiste hulpbronnen inschakelen. Lang niet iedereen beschikt op het juiste moment over een sociaal netwerk voor de benodigde ondersteuning.

2. 'We werken aan meer grip op kosten en data-gestuurde beleidsuitvoering en gerichte communicatie met onze partners en inwoners'

De participatieraad heeft regelmatig aangegeven dat monitoring op basis van concrete gegevens en operationeel gemaakte afspraken met partners noodzakelijk is. Zij is dan ook verheugd dat het beleid nu mede gericht is op het inzicht bieden in de trends en kosten van het gebruik van zorg en ondersteuning, waartoe een systeem zal worden opgezet.

De participatieraad adviseert de gemeente er mede zorg voor te dragen dat naast bovengenoemde registratieaspecten ook de elementen kwaliteit en effectiviteit van de geboden zorg in beeld worden gebracht.

3. 'We brengen extra focus aan op zeven beleidsthema's en daaraan verbonden doelen'

De Participatieraad waardeert de keuze voor speerpunten en de gekozen aanpak die kunnen bijdragen aan een breed maatschappelijk draagvlak.

a. 'Leusden is toegankelijk voor iedereen en iedereen doet mee'

Advies van de Participatieraad: maak de genoemde 'agenda 22', op basis van het VN verdrag, voldoende concreet en operationeel om toetsbare doelen te halen en betrek hierbij de SMBL-werkgroep Wonen, Mobiliteit en Toegankelijkheid en andere belanghebbenden.

b. Terugdringen van eenzaamheid

Terecht, in de ogen van de participatieraad, dat hierbij niet op nieuwe voorzieningen wordt ingezet, maar op benutten en versterken van de bestaande voorzieningen van professionals en vrijwilligers. Graag zien wij een concrete uitwerking van de begrippen 'faciliteren (dat mensen elkaar kunnen ontmoeten)' en 'stimuleren (inwoners regie over hun leven te pakken)'.

Wij merken op dat in de jeugdzorg het aantal aanmeldingen sterk is gestegen o.a. doordat nu wijkteams veel eerder problemen signaleren. Ook in het aandachtsgebied eenzaamheid kan de toename van het signalerend vermogen leiden tot meer verwijzingen naar zorgarrangementen.

c. Versterken van de voorliggende voorzieningen voor jeugd(hulp)

De participatieraad staat positief tegenover de geschetste doelen die beogen een meer preventieve en nabije jeugdhulp te bevorderen en drempels in te bouwen voor het opschalen naar relatief kostbare voorzieningen. De te nemen maatregelen liggen voor een deel binnen de mogelijkheden van de gemeente, maar er vallen ook veel zaken buiten de jurisdictie van de gemeente. De voorgestelde maatregelen kunnen dan ook alleen als intenties worden beschouwd.

Daarnaast valt op dat bij dit onderdeel - i.t.t. andere aandachtsgebieden - het kostenaspect aan de orde komt, terwijl het kwalitatieve aspect onduidelijk blijft. Voor veranderingen in het veld van jeugdhulp is overleg noodzakelijk met alle betrokken functionarissen in zorg, onderwijs en welzijn, in het bijzonder de huisartsen en leerkrachten. Juist bij dit thema zijn belangrijke stappen mogelijk in versterking van burgerinitiatieven (gezin in de buurt, homies-project, home-start en andere maatjesprojecten) en overdracht van kennis vanuit de tweede lijn naar de eerste lijn en het veld van onderwijs en voorschoolse kinderopvang door middel van samenwerking en consultatie.

Advies van de participatieraad:

- Maak heldere afspraken met zorgverleners over de kwaliteit c.q. het effect van de door hen uitgevoerde interventies. Er is een groeiende lijst van effectief gebleken interventies.
- Onderzoek de mogelijkheden tot ontschotting daar jongerenproblematiek vaak een relatie heeft met huiselijk geweld, armoede, taalachterstand en schoolproblemen, etc. Een integrale aanpak is daarbij van belang en het liefst niet door de inzet van een aantal verschillende behandelaars of begeleiders, maar door een sterke ondersteuning van nabije vertrouwensfiguren, zoals leerkrachten, sportcoaches, jongerenwerkers, vrijwilligers.

d. Versterken van arbeidsparticipatie

De participatieraad waardeert het zeer dat hier concrete cijfers genoemd worden. Wij delen de speerpunten als nieuwkomers/NVA en de samenwerking met het lokale bedrijfsleven. Wij kunnen ons wel voorstellen dat de gemeente ook investeert in een projectleider om te zorgen dat de concrete doelstellingen in dit traject gehaald worden.

De participatieraad ondersteunt uw voornemen om, vooruitlopend op de nieuwe wet inburgering, nu reeds stappen te zetten die de arbeidsparticipatie van nieuwkomers ten goede komen en daarbij een integrale aanpak te volgen. Het spoedig herstellen van een netwerk van (sociale) maatjes voor de nieuwkomers is ons inziens een prioriteit.

e. Beperken van verborgen armoede

De participatieraad onderschrijft nadrukkelijk de gemeentelijke voornemens op dit terrein in het bijzonder die t.a.v. van vroegtijdige signalering van en ondersteuning bij schuldenproblematiek. Het is bekend dat er snel een negatieve spiraal kan optreden die niet alleen de schulden zelf tot een onoplosbaar probleem maken, maar die ook bijdraagt aan verslechtering van de gezondheid en het sociale netwerk. In het bijzonder bij gezinnen is armoede funest en zijn – ondanks alle goede bedoelingen – incidentele tegemoetkomingen veel minder effectief dan het herstel van de eigen regie op

ADVIES

het gezinsbudget. Ook op dit terrein zijn diverse beproefde mogelijkheden van inzetten van vrijwilligers en ervaringsdeskundigen waardevol.

f. Goed omgaan met mensen met verward gedrag

Er is door de participatieraad eerder advies aangaande dit onderwerp uitgebracht.

Er is een coördinator aangesteld, tot op heden heeft de participatieraad geen plan van aanpak ontvangen, noch kennis mogen nemen van de activiteiten van genoemde coördinator. Bij de resultaten van het voorgestane beleid wordt gesproken over een afname van het aantal persoonsgerichte aanpakken in Leusden.

De participatie raad heeft al eerder geconstateerd de registratie van dergelijk vallen problematisch is mede door het feit dat tot nog toe, ondanks het feit dat de landelijke richtlijn dit duidelijk aangeeft, er binnen de gemeente geen duidelijk afspraken zijn over wie de regie en heeft en wie registreert. Waarbij als complicerende factor mee speelt dat het bij meldingen niet duidelijk is of het over recidive personen gaat zodat er een groot aantal meldingen kan zijn, terwijl het maar om een beperkt aantal personen gaat.

De opschaling naar strafmaatregelen bij blijvende overlast lijkt ons een stap die slechts in zeer bijzondere omstandigheden – bij adequaat vermogen en aantoonbare onwil van betrokkene – gezet kan worden. Over het algemeen heeft het vertonen van ‘verward gedrag’ een belangrijke signaalfunctie die in veel gevallen tot een persoonsgerichte aanpak zou moeten leiden. Het voorgenomen resultaat van minder persoonsgerichte aanpakken roept bij de participatieraad vragen op.

Advies van de Participatieraad:

- Maak ten aanzien van bovengenoemde punten aangaande registratie en regie duidelijk afspraken voor monitoring van dit proces.
- Leg daarbij een relatie met de resultaten van het meldpunt “Bezorgd”.

g. Leusden is een dementievriendelijke samenleving.

De participatieraad waardeert deze ambitie. Het lijkt aannemelijk dat er raakvlakken zijn met het speerpunt ‘terugdringen van eenzaamheid’, waarbij hier zowel de dementerende als de mantelzorger tot de doelgroep behoort. Net als bij b. geldt ook hier dat er reeds vele voorzieningen en steunmogelijkheden zijn in Leusden. Op grond van de demografie, stijgend aantal ouderen, is expliciete aandacht voor deze problematiek zeer gewenst.

Het door de gemeente beoogde resultaat kunnen wij van harte onderschrijven.

Namens de participatieraad

Rob Leeuwenburg